

Βασική ιδέα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης είναι ένα κατακόρυφο όριο, ένα «παραβάν», ύψους 6.3 μέτρα το οποίο ορθώνεται σε απόσταση 1.3 μέτρα μπροστά από το υφιστάμενο σύμπλεγμα κατοικιών διαφοροποιώντας τη νέα κατοικία από τις υφιστάμενες. Τα κενά και τα πλήρη του «παραβάν» ελέγχουν τη διέλευση του φωτός και του αέρα στο εσωτερικό, δημιουργώντας παράλληλα διαβαθμίσεις ιδιωτικότητας.

Το μέλλον των προσφυγικών σπιτιών

ΜΙΣΟ ΣΧΕΔΟΝ ΑΙΩΝΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΤΟΥΣ, ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΠΛΕΟΝ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΓΕΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΙΣΤΟ, ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ. ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ ΠΟΥ Η ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΠΡΟΣΙΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΑΥΤΗ ΣΕ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΟΙΚΙΣΜΟ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ, ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ. Της Χρυστάλλας Χατζηδημητρίου Φωτογραφίες: Creative Photo Room

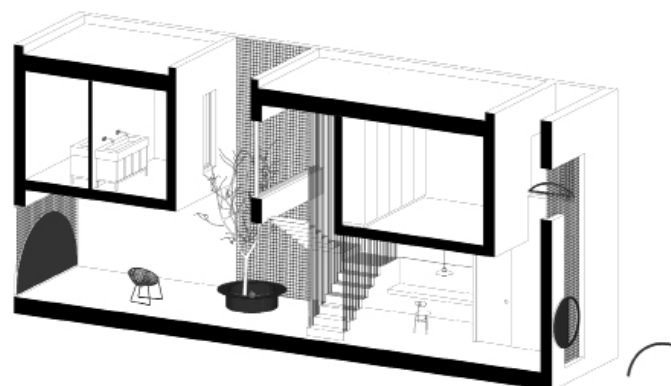
Ανάμεσα στην κατοικία και το «παραβάν» σχηματίζονται μικροί ημι-υπαίθριοι χώροι και εξώστες στους οποίους εκτονώνονται οι πλείστοι χώροι όπως βλέπουμε και στην φωτογραφία αυτή με το αίθριο που έχει δημιουργηθεί όπου ανοίγονται όλοι οι εσωτερικοί χώροι. Είναι δε φανερό πως η ποιότητα χώρου που έχει επιτευχθεί καταφέρνει να διαγράφει το γύρω της τοπίο αλλά και να δείχνει τον δρόμο για αξιοποίηση των προσφυγικών σπιτιών.

Στο κέντρο του αίθριου έχει φυτευτεί ένα μαστιχόδεντρο το οποίο πλαισιώνεται από μία κυκλική καθιστική επιφάνεια που λειτουργεί σαν κεντρικό σημείο συνάθροισης. Μεταλλικές επιφάνειες που έχουν σπθθεί επιτρέπουν την αναρρίχηση φυτών με στόχο σύντομα να ενισχύσουν το πράσινο.

Στο κέντρο της κατοικίας έχει αφαιρεθεί κτιριακή μάζα διατρυπώντας κατακόρυφα τον φέροντα οργανισμό του κτιρίου. Μέσα από την παρεμβολή του κενού γίνεται εφικτή η οπτική επικοινωνία μεταξύ των ορόφων, η έλευση φυσικού φωτισμού αλλά και το πλαίσιο της εικόνας του ουρανού.

Η αλήθεια είναι πως δυσκολευόμαστε να δούμε προοπτικές στα «κουτιά» των προσφυγικών οικισμών, για αυτό και οι ιδιοκτήτες τους, αφού πολλοί από την πρώτη γενιά που τα έχουν κατοικήσει έχουν πεθάνει, τα εγκαταλείπουν ή τα νοικιάζουν. Δυο νεαροί φίλοι, ωστόσο, ο ένας αρχιτέκτονας κι ο άλλος ιδιοκτήτης προσφυγικού σπιτιού που κληρονόμησε από τον παππού, πίστεψαν πως το καθετί έχει αξία και με τις κατάλληλες κινήσεις μπορεί να μετατραπεί σε ένα βιώσιμο χώρο. Ο αρχιτέκτονας, Κυριάκος Μιλτιάδους, άρτι αφιχθείς από τις σπουδές του, με μια φρέσκα ματιά αλλά και προβληματισμούς γύρω από την μνήμη και τη νοσταλγία, κατάφερε να επιτελέσει ένα μικρό θαύμα. Παρά τους περιορισμούς που εκ των πραγμάτων υπήρχαν, όπως το μικρό τεμάχιο (190 τ.μ), το ευτελές της υφιστάμενης κατασκευής, οι πολεοδομικοί κανονισμοί και το ότι η κατοικία ήταν συμπυκνωμένη δεξιά κι αριστερά ανάμεσα σε άλλες πανομοιότυπες κατοικίες, έγινε κατορθωτό να δημιουργηθεί ένας άνετος και φωτεινός χώρος, ικανός να προσφέρει ποιότητα ζωής σε μια τετραμελή οικογένεια. Όπως εξηγήει ο αρχιτέκτονας, «βασικό συνθετικό στοιχείο της αρχιτεκτονικής πρότασης αποτελεί η αναζήτηση της έννοιας του ορίου και του ενδιάμεσου χώρου. Αυτό που προτείνουμε είναι ένα κατακόρυφο όριο, ένα «παραβάν» όπως το αποκαλούμε, ύψους 6.3 μέτρα το οποίο ορθώνεται σε απόσταση 1.3 μέτρα μπροστά από το υφιστάμενο σύμπλεγμα κατοικιών. Πρόκειται για ένα συμπαγές τείχος από εμφανές οπλισμένο σκυρόδεμα, λαξευμένο με οπές στην επιδερμίδα του οι οποίες συμπληρώνονται με έτοιμες μεταλλικές σχαροειδείς επιφάνειες. Τα κενά και τα πλήρη του παραβάν στοχευμένα ελέγχουν τη διέλευση του φωτός και του αέρα στο εσωτερικό της κατοικίας, δημιουργούν διαβαθμίσεις ιδιωτικότητας, σκιάσεις και προσφέρουν

Στο ισόγειο, χωροθετούνται οι κοινόχρηστοι χώροι -σαλόνι, κουζίνα και χώρος εργασίας- ενώ στον όροφο τοποθετούνται τα υπνοδωμάτια, δύο χώροι υγιεινής και ένα μικρό πλυσταριό.

Με τη λύση που έχει δοθεί, αναπτύσσεται ένας διάλογος ανάμεσα στη νέα πρόταση και το υφιστάμενο αστικό τοπίο που, όπως εξηγεί ο Κυριάκος Μιλτιάδους, «άλλοτε καθράρει και αναδεικνύει στιγμές από την καθημερινότητα του προσφυγικού καταυλισμού και άλλοτε προβάλλει σχεδόν σκηνογραφικά στιγμιότυπα από τη συλλογική και ατομική ζωή των μελών της οικογένειας». Όπως και στους υπόλοιπους ημι-υπαίθριους χώρους έτσι και εδώ το κενό συμπληρώνεται με μεταλλικές επιφάνειες που επιτρέπουν την αναρρίχηση φυτών ντόπιας βλάστησης. Φυτά που είχε φυτέψει ο παππούς του ιδιοκτήτη, όπως το γιασεμί, το αγιόκλημα και η πανδωρέα, διατηρήθηκαν ή μεταφυτεύθηκαν σε όλους του αίθριους χώρους της κατοικίας.

ποικιλία οπτικών φυγών. Αναπτύσσεται έτσι ένας ανοικτός διάλογος ανάμεσα στην κατοικία και το υφιστάμενο αστικό τοπίο που προσφέρει πλούσιες και απροσδόκτες χωρικές αλλά και οπτικές καταστάσεις: Άλλοτε καθράρει και αναδεικνύει στιγμές από την καθημερινότητα του προσφυγικού καταυλισμού, υπογραμμίζει την ανάγκη για εσωστρέφεια και άλλοτε προβάλλει σχεδόν σκηνογραφικά στιγμιότυπα από τη συλλογική και ατομική ζωή των μελών της οικογένειας». Ανάμεσα στην κατοικία και το «παραβάν» σχηματίζονται μικροί ημι-υπαίθριοι χώροι και εξώστες στους οποίους εκτονώνονται οι πλείστοι χώροι της κατοικίας. Η εσωτερική οργάνωση γίνεται σε άμεση σχέση με το παραβάν και ένα βασικό αίθριο που εισχωρεί από την πίσω όψη για να καταλήξει στο κέντρο της κατοικίας. Στο ισόγειο, χωροθετούνται οι κοινόχρηστοι χώροι -σαλόνι, κουζίνα και χώρος εργασίας- ενώ στον όροφο τοποθετούνται τα υπνοδωμάτια, δύο χώροι υγιεινής και ένα μικρό πλυσταριό. Μεγάλα συρόμενα υαλοστάσια σε συνδυασμό με τις συρόμενες μεταλλικές θύρες επιτυγχάνουν μια ρευστή σχέση ανάμεσα σε εξωτερικούς και εσωτερικούς χώρους. Στο κέντρο της κατοικίας αφαιρείται κτιριακή μάζα από τον όγκο του αίθριου διατρυπώντας κατακόρυφα τον φέροντα

οργανισμό του κτιρίου. Μέσα από την παρεμβολή του κενού γίνεται εφικτή η οπτική επικοινωνία μεταξύ των ορόφων, η έλευση άπλετου φυσικού φωτισμού αλλά και το πλαίσιο της εικόνας του ουρανού. Στο κέντρο του διάκενου χώρου έχει φυτευτεί ένα μαστιχόδεντρο το οποίο πλαισιώνεται από κυκλική καθιστική επιφάνεια για να μετουσιωθεί σε έναν κεντρικό τόπο συνάθροισης, επικοινωνίας και συναπαντήματος ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας. Όπως και στους υπόλοιπους ημι-υπαίθριους χώρους έτσι και εδώ το κενό συμπληρώνεται με μεταλλικές επιφάνειες που επιτρέπουν την αναρρίχηση φυτών ντόπιας βλάστησης. Φυτά που είχε φυτέψει ο παππούς του ιδιοκτήτη, όπως το γιασεμί, το αγιόκλημα και η πανδωρέα, διατηρήθηκαν ή μεταφυτεύθηκαν σε όλους του αίθριους χώρους της κατοικίας. Κι αυτό ως παραπομπή στη μνήμη και τη νοσταλγία, θέμα που απασχολεί ιδιαίτερα τον νεαρό αρχιτέκτονα εξ ου και αποτέλεσε το αντικείμενο της διατριβής του. Έννοιες ωστόσο που στην αντίληψη του πρέπει να αναπαράγονται και να μεταφέρονται στο σήμερα με δημιουργικό τρόπο κι όχι να καθηλώνουν το σήμερα στο χτες. Η αξία της κατοικίας μέσα σε αυτά τα δεδομένα φαίνεται κι από το γεγονός ότι αναρτήθηκε στη διεθνή ιστοσελίδα Archdaily. ●

